



HUIS IN MECKLENBURGLAAN ONTWERPEN DOOR ZWAGER

‘Engelse koopman in Bussum’

BUSSUM Op 2 april 1903 trouwen Alexander Hobbes Lethem en Johanna E. Kröner. Ze wonen aan de Heerengracht 5 - 1 hoog. Op 7 februari 1904 bevalt Johanna voortijdig van twee dochtertjes die overlijden, maar gelukkig komen op 15 juni 1905 Alexander Frederik en op 11 juli 1907 Ernest Johan gezond ter wereld.

Een gezin met twee knapjes in een bovenhuis in vervuild Amsterdam? Op 26 augustus 1908 verhuizen de 38-jarige bedrijfsleider Alexander en zijn 39-jarige eega van Heerengracht 5 - 1 hoog naar Mecklenburglaan 12 in Bussum. Alexander wordt in Bussum ingeschreven als ‘Engelse koopman’. Het dubbelhuis Mecklenburglaan 12 en 14 is gesierd met de naam ‘Johanna’.

Architect Johan Herman Conrad Kröner (1864 -1952)

Het huis aan de Mecklenburglaan was ontworpen door Johanna's broer, Johan Herman Conrad Kröner. Johan was een belangrijk architect. Op uitnodiging tekende hij in 1900 het ontwerp van het gemeentehuis van Valkenburg in Jugendstil. Zijn ontwerp werd verkozen boven het neogotische ontwerp van Pierre Cuypers. Het gemeentehuis is sinds 1997 een Rijksmonument! In Amsterdam ontwierp hij in 1917 eveneens in Jugendstil het gebouw van de Stoomwasserij Edelweiss, Rozengracht 168 - 178, inmiddels ook een beschermd monument. En in 1922 in opdracht van firma J.F.



■ Mecklenburglaan 12 - 14.

Kröner en Zonen, eigenaar van de Amsterdamsche Jaloezieënfabriek, het monumentale pand Singel 289, een groot kantorencomplex met conciërgewoning, inmiddels verbouwd tot woningen.

Firma Lethem Brothers

De vader van Alexander H. Lethem was Alexander Macknight Lethem (1838 - 1898). Hij trouwde 16 juni 1869 te Londen met Alice Costley Hobbes, dochter van een mousselinefabrikant uit Glasgow. Hij

zeilde op 30 mei 1861 met het fregat AZIA in 110 dagen van Amsterdam naar Java voor handel in lichte mousseline, ideaal voor de dames in de tropen.

Op 12 juli 1870 schonk zijn vrouw Alice in Londen het leven aan Alexander Hobbes Lethem, de toekomstige ‘Bussumer.’ Alexander werkte later in Amsterdam als bedrijfsleider bij het familiebedrijf Lethem Brothers & Mellin, opgericht door zijn vader, zijn oom Ebenezer Lethem (1825 - 1874) en L.F.L. Mellin (1840 - 1918). Het was gevestigd aan de Nieuwezijds Voorburgwal 52 in Amsterdam. Mellin promoveerde o.a. babyvoeding, op te lossen in water en te mengen met koemelk. De bijsluiter beweerde dat dit product het ‘moederzorg’ verving. Dokter Jan van Hengel in Hilversum reageerde hierop met: ‘Mevrouw, waarom denkt u dat God u tietten gegeven heeft?’ Einde Mellin babyvoeding?

De Lethem Brothers stapten over van de lichte mousselinehandel in de tropen naar een gedegen groothandel in tafelkleden, tapijten en gordijnstoffen in koud Nederland en dat vroeg om opslagruimte. Het magazijn aan de Nieuwezijds Voorburgwal kreeg uitbreiding naar Nieuwezijds Voorburgwal 54 en het achterliggende pand Spuistraat 45, daarna naar Nieuwezijds Voorburgwal 56 en Spuistraat 27 en 28. De Groothandel ‘Lethem Woningtextiel’ kreeg filialen in heel Nederland en nog meer na de fusie met Vergeer in 1969.

Johanna's ouders naar Bussum

Op 3 mei 1910 verhuisden Johanna's ouders, de voormalige jaloezieënfabrikant Jan Frederik



■ Het door Johan Kröner ontworpen gemeentehuis Valkenburg is tegenwoordig een museum.

Kröner en Catharina Kröner - Meltenbergh van hun woning Keizersgracht 343 naar Generaal de la Reylaan 1 in Bussum, om dichtbij Johanna en hun twee kleinkinderen Alexander van 5 en Ernst van 3 jaar te zijn. Jan Frederik was toen 79 jaar en Catharina was 77. Oma Catharina overleed op 16 februari 1913, 79 jaar oud, en Opa Jan Frederik op 4 juni 1915, 84 jaar, beiden in Bussum.

In december 1918 overleed vennoot L.F.L. Mellin. In februari 1925 ging de Handelsmaatschappij Lethem Brothers & Mellin over in de Naamloze Vennootschap Lethem & Mellin. Alexander Lethem overleed na ‘smartelijk en geduldig lijden’ op 2 maart 1930, 59 jaar oud. Zijn zoon Ernst volgde hem op in de N.V. Lethem & Mellin. Ernst trouwde in Bussum met Maria E. Posthumus. Ook hij overleed jong,

namelijk op 24 september 1951, 44 jaar oud. Zijn zoon Alexander was technisch. Hij richtte samen met Koppen een handelsmaatschappij op in technische materialen: N.V. Industrie en Handelsmaatschappij Koppen & Lettem. Dappere Oma Johanna E. Lethem-Kröner ondersteunde haar familie waar mogelijk. Zij overleed op 91-jarige leeftijd en werd bij haar man Alexander Lethem in Bussum begraven.

Bronnen:

Persoonsgegevens uit Archief Gooi en Vechtstreek, Stadsarchief Amsterdam en Curiousfox; Bedrijfsontwikkelingen in historische kranten 1888 - 1968. De foto's uit Valkenburg en Amsterdam zijn bewerkt en ingekleurd door Mark Nap, het Familie Archief

Gerard Hoogendijk



■ Rechts het pand van Lethem Brothers & Mellin aan de Nieuwezijds Voorburgwal in 1956.



■ Rechts de dubbelwoning Generaal de la Reylaan 1 en 3. Het witte pand op de hoek ligt aan de Brinklaan.